

CHARBONNEAU, Deborah H. a Priya RATHNAM. Memory Cafes and Dementia-Friendly Libraries: Management Considerations for Developing Inclusive Library Programs. JOURNAL OF LIBRARY ADMINISTRATION [online]. 2020, 60(3), 308-315 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z:

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01930826.2020.1727282?journalCode=wjla>
20

Veřejné a akademické knihovny mohou hrát důležitou roli v informační a sociální podpoře lidí trpících Alzheimerovou chorobou. Mezi tak zvané „dementia friendly“ programy v prostředí veřejných knihoven lze zahrnout například pořádání skupinových terapeutických setkání, vyprávění příběhů v rámci skupin, přednášky o péči pacientů s demencí, nebo terapie se zvířaty. Tento článek se zaměřuje zejména na jeden typ programu, a to na „Memory Cafés“ a managementové faktory pro vytváření těchto programů.

Memory Cafés slouží jako socializační prostředí pro osoby s Alzheimerovou chorobou, nebo jinými formami demence a jejich pečovatele. Memory Cafés jsou tedy často zřizovány v seniorských zařízeních, nebo v jednotkách pro péči o pacienty s demencí. Dalším ideálním místem pro organizaci setkání jsou díky svému bezpečnému a přívětivému charakteru veřejné knihovny. Jedním z cílů tohoto programu je poskytnout seniorům, kteří nemohou kvůli svým kognitivním problémům nadále navštěvovat knihovny možnost se vrátit zpět do motivačního prostředí v knihovnách. Jako konkrétní příklad tohoto typu projektu autorky článku uvádí veřejnou knihovnu Shrewsbury, která je jednou z prvních Memory Cafés v Massachusetts. Tato knihovna požádala v roce 2016 o grant pro projekt Memory Café v rámci kategorie „inovativní“, kterou nabízí Massachusettská rada knihovních komisařů (MBLC). Projekt zahrnoval školení personálu, rozšíření sbírek, které by se používaly během setkání v kavárně a byly by zapůjčovány návštěvníkům, a vhodné programování, které by skupina mohla využít. Zajímavým faktorem je, že ředitel této knihovny navštívil jiné Memory Cafés, aby získal zkušenost v rámci jejich provozování. Školení pro knihovnický personál poskytli odborníci pracující s pacienty trpící demencí v místním domově důchodců. Při plánování programů a aktivit knihovníci také oslovili koordinátory aktivit v domovech pro seniory, hudebníky a další odborníky, aby jim pomohli s patřičným obsahem workshopů.

Autorky článku prezentují několik otázek týkající se řízení knihoven v souvislosti s vývojem programů Memory Cafés.

1. Identifikace potřeby – „Za cílem určení potřeb nebo poptávky po novém programu pro knihovny je potřeba provést hodnocení komunity.“

V souvislosti s Alzheimerovou chorobou autorky uvádějí, že Alzheimerova asociace předpokládá do roku 2025 zvýšení počtu onemocnění až o 40 % a knihovny by měly zvažovat, jak tato rostoucí demografie ovlivňuje knihovnu a komunity, kterým slouží.

2. Vytváření komunitních sítí – „Za cílem konekce s novými partnery.“

V souvislosti s Memory Café je podle autorek základní navázat nová partnerství s odborníky, kteří mají zkušenosti s Alzheimerovou chorobou a mohou tak knihovně poskytnout důležitá školení nebo rady. Mezi validní partnery spadají například „specialisté na stárnutí“, zařízení pro péči o seniory a organizace zaměřené na výzkum demence.

3. Poskytnutí školení pro personál knihovny – „Za cílem přípravy na zacházení s návštěvníky.“

Školení by dle autorek v případě Memory Café projektu mělo směřovat ke vzdělání v oblasti ztráty paměti, Alzheimerově chorobě a souvisejících formách demence.

4. Příprava rozpočtového plánu – „Za cílem realizace plánů.“

Při plánování Memory Cafés je podle autorek třeba zvážit řadu položek rozpočtu a nákladů. Mezi hlavní patří náklady na přednášející nebo zábavu, náklady na marketing k propagaci programů a náklady na pronájem prostoru.

5. Distribuce propagačních materiálů – „Za cílem zviditelnění projektu“.

Mezi možné způsoby propagace Memory Cafés patří dle autorek například knihovní newslettery, místní noviny, tiskové zprávy, místní rozhlas nebo televizní kanály. Knihovny by také mohly distribuovat záložky nebo kalendáře s daty nadcházejících událostí. K dosažení cílového publika by také mohly být užitečné posty na sociálních sítích, nebo tištěné letáky na vybraných místech.

6. Umístění a logistika události – „Za cílem snadného přístupu pro cílovou skupinu.“

Podle autorek jsou základem bezbariérové přístupy, přítomnost opatrovníka, pomoc při registraci na akci a průzkum pohledu či zkušenosti personálu knihovny.

7. Průzkum možností financování – „Za cílem pokrytí start-upových nákladů.“

Veřejná knihovna v Shrewsbury v Massachusetts obdržela grant LSTA. Autorky zmiňují, že dobrým výchozím bodem pro prozkoumání možností financování mohou být například

Asociace veřejných knihoven (PLA), Americká knihovnická asociace (ALA), online databáze Foundation Center nebo místní komunitní organizace v každém státě.

8. Další zdroje – „Za cílem sdílení nápadů a zkušeností s ostatními knihovnami, které se zajímají o rozšíření dosahu v rámci stejné cílové skupiny.“

Zájmová skupina pro Alzheimerovu chorobu a související demence (IGARD) je součástí Asociace specializovaných a kooperačních knihovnických agentur v rámci Americké knihovnické asociace. Tato skupina vytvořila volně dostupný průvodce pro knihovnické „dementia friendly“ služby. Autorky zmiňují, že, síť "Percolator Memory Café Network" má značnou sbírku online zdrojů a webinářů, které by mohly být pro knihovny velmi užitečné.